

Lausunto Varsinais-Suomen hyvinvointialueen strategia- sekä palvelustrategialuonnoksista vuosille 2026–2029

Kaupunginhallitus 12.01.2026 § 4
5399/00.01.02.02/2025

Valmistelija

hallintojohtaja Riku Rönholm, riku.ronholm@salo.fi, 02 778 2020

Varsinais-Suomen hyvinvointialue päivittää strategiaa sekä palvelustrategiaa vuosille 2026–2029. Salon kaupungille on saapunut 28.11.2025 päivätty lausuntopyyntö strategioiden luonnoksista. Lausuntoja on pyydetty 18.12.2025 mennessä. Lausuntojen antamiseen on saatu lisäaikaa 12.1.2026 saakka.

Varhan strategiaa on uuden valtuustokauden alkajaisiksi päivitetty aiemman strategian pohjalta ajantasaistaen ja kohdentaen sitä muuttuvan toimintaympäristön mukaisesti. Myös keväällä 2025 tehtyjen laajojen arviointikyselyjen tulokset on huomioitu sisällön päivityksessä.

Palvelustrategia on osa hyvinvointialuestrategiaa. Sen päivityksessä on huomioitu strategiapäivityksen sisällön lisäksi hyvinvointialueiden valtakunnalliset tavoitteet sekä palvelutuotannon näkemykset palvelujen kehittämisen suunnasta. Palvelustrategiaa on samalla täydennetty kattamaan kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet Varhalla.

Lausunto Varsinais-Suomen hyvinvointialueen strategiasta 2026–2029

Strategian visio ja arvot ovat selkeitä ja kannatettavia. Ystävällisyys, vaikuttavuus, yhdenvertaisuus ja turvallisuus luovat hyvän pohjan hyvinvointialueen toiminnalle. Yliopistollisen aseman vahvistaminen ja tutkimuksen integrointi käytäntöön ovat myös merkittäviä tavoitteita.

Salon kaupunki muistuttaa, että strategian toteuttaminen, edellyttää syvällistä ymmärrystä Varsinais-Suomen kuntien erilaisista olosuhteista. Saaristoalueilla ja harvaan asutuilla kunnissa palvelujen keskittäminen voi johtaa pitkiin matkoihin ja heikentyneeseen saavutettavuuteen. Liikenneyhteydet ovat monin paikoin rajalliset, mikä korostaa tarvetta liikkuville palveluille ja paikallisille ratkaisuille. Strategian linjaukset eivät riittävästi konkretisoi, miten palvelut turvataan koko alueella.

Digipalvelut ovat välttämättömiä, mutta niiden rinnalla on varmistettava fyysisten palvelujen säilyminen. Kaikilla asiakasryhmillä ei ole yhdenvertaisia digivalmiuksia.

Strategia korostaa kaksikielisyyttä ja kulttuurista sensitiivisyyttä, mutta konkreettiset toimenpiteet ja mittarit puuttuvat. Ruotsinkielisten palvelujen turvaaminen saaristossa ja monikielisyyden huomioiminen kasvavissa maahanmuuttajayhteisöissä vaatii resursoituja ratkaisuja. Yhdenvertaisuus jää strategiassa kovin yleiseksi kirjauksiksi ja käsittelee lähinnä kielellisiä asioita. Salon kaupunki toivoo, että yhdenvertaisuus ja suvaitsevaisuus ulotetaan näkymään strategiassa kokonaisvaltaisesti.

Strategian tavoitteet ovat kunnianhimoisia, mutta henkilöstön riittävyys ja työhyvinvointi ovat kriittisiä. Rekrytointihaasteet ovat jo nyt merkittäviä. Digitalisaatio, palveluiden keskittäminen ja liikkuvat palvelut eivät ratkaise henkilöstövajetta, vaan saattavat jopa alueellisesti pahentaa sitä.

Lausunto Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palvelustrategiasta 2026–2029

Salon kaupunki toteaa lausuntonaan, että palvelustrategian tavoitteet ovat pääosin hyviä ja kannatettavia. Asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus, kustannusvaikuttavuus ja digitalisaation hyödyntäminen ovat tärkeitä lähtökohtia, jotka tukevat hyvinvointialueen kehittämistä ja vastaavat valtakunnallisiin linjauksiin.

On kuitenkin huomioitava, että strategian onnistunut toteutus edellyttää syvällistä tuntemusta alueen tarpeista ja kuntien todellisuudesta. Varsinais-Suomen alue on maantieteellisesti laaja ja kuntien väestörakenne, palvelutarpeet sekä saavutettavuus vaihtelevat merkittävästi. Esimerkiksi harvaan asutuilla alueilla palvelujen keskittäminen voi johtaa siihen, että palvelujen saavutettavuus heikkenee, ellei liikkuvia ja digitaalisia ratkaisuja toteuteta riittävän kattavasti ja käyttäjäystävällisesti.

Salon kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että palveluiden alueellinen kattavuus jää strategian linjauksissa melko ohueksi. Vaikka monikanavainen palveluverkko ja liikkuvat palvelut mainitaan, niiden käytännön toteutus ja resursointi ovat ratkaisevia. On vaarana, että palvelut keskittyvät liiaksi suuriin keskuksiin, jolloin pienempien kuntien ja maaseutumaisten alueiden yhdenvertaisuus ja palvelujen saavutettavuus eivät toteudu riittävästi. Tämä voi lisätä eriarvoisuutta ja aiheuttaa hoitoon hakeutumisen viivästymistä.

Strategian painotus digitalisaatioon on perusteltu, mutta on varmistettava, että digipalvelut eivät korvaa fyysisiä palveluja liiallisesti, sillä kaikilla asiakasryhmillä ei ole yhdenvertaisia valmiuksia tai mahdollisuuksia käyttää digipalveluja. Erityisesti ikääntyneet, vammaiset ja sosiaalisesti haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät tarvitsevat edelleen lähipalveluja.

Liitteenä ovat:

- Varsinais-Suomen hyvinvointialueen strategialuonnos 2026-2029
- Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palvelustrategialuonnos 2026-2029

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa valmistelun mukaiset lausunnot Varsinais-Suomen hyvinvointialueen strategia- ja palvelustrategialuonnoksista vuosille 2026-2029.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Tiedoksianto

Varsinais-Suomen hyvinvointialue